

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopolisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krona. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Kako in kedo yse hujska.

„Ob tej priliki se je pokazalo, da je ojačenje državne autoritete brezpogojno potrebno, ako nočemo, da postanejo razmere naravnost nevzdržljive.“

Minister dr. Gessmann o dogodkih v Ljubljani. „Tagespost“ od 23. septembra večerna izdaja.

V seji občinskega sveta v Ljubljani dne 23. septembra t. l. je govoril dr. Tavčar o dogodkih zadnjih dni. Oni del njegovega govora, ki je naslovljen na ljubljanske Nemce, se glasi: „Bodite pametni, do sedaj se vam ni zgodilo nič hujskega, kakor se dogaja redno Slovencem v Ptujju, Celju, Mariboru itd. Bodite pametni, ker morate vendar imeti zavest, da so se strelji zasadili ravno tako globoko v nemško meso, kakor so se zasadili v slovensko! Ako stari Prade in njegova Lina*) hočeta imeti v Ljubljani svoje bakanalije, se tudi v Ptujju, Celju in Mariboru ne bo smelo drugače postopati. Ako nas hočete uničiti, z Lino Kreuter-Galle se še posebno ne damo!“

„Tagespost“ od 24. septembra t. l. št. 264 je poročala o teh besedah doslovno tako-le: „Na konec je izjavil govornik (dr. Tavčar), da bodo morali smatrati Slovenci Nemce v Ljubljani za neke vrste tale, na katerih bode moralo biti maščevano vse, kar se prizadene Slovencem v Mariboru in v Celju.“

Ekscelenca nemški minister Prade je poročevalcu „N. Fr. Presse“ dejal (Poročamo po „Tagespost“ od dne 25. septembra št. 265):

*) Lina Gallé je ona znamenita Nemka, ki dela po vsem svetu propagando za „Südmark“ in ki je poročala tudi o dogodkih v Ljubljani.

„Trditve poslanca Hribarja v seji občinskega sveta ljubljanskega so popolnoma izmišljene. Moje informacije o dogodkih v Ljubljani seveda ne prihajajo od kake histerične ženske, ampak iz ministerstva notranjih rečij, kjer sem upogledal v vse akte in kjer so mi dali na razpolaganje vsa poročila. Pač sem dobil tudi privatna poročila od ljudi, ki so po svojem političnem in družabnem položaju poklicani, obrniti se na nemškega ministra-rojaka v vseh slučajih, ko so nemški sorojaki v nevarnost postavljeni. Posegel sem vmes, oprt na **popolnoma autentična poročila** . . .

Posebno treba zavrniti trditve Tavčarjevo, da se mora smatrati ljubljanske Nemce kot tale, za slučaj ako bi se kje drugod kaj proti Slovencem počelo. To je vendar silna domišljija, da bi se kje v kakem deželni glavni mestu ali sploh kje v Avstriji smatralo Nemce za tale. Toliko moči in vpliva bodo Nemci pač še imeli, da se kaj takega zapreči. Samoposebi je umevno, da morajo dogodki, kakor so se odigrali v ljubljanskem mestnem svetu, vesti k temu, da se zahteva, naj vlada energično nastopi*) in da se mora autonomnim korporacijam, katera na tak način prekoračajo meje svoje oblasti, pokaže državno autoriteto. Nemški poslanci pa si bodo morali v bodoče dobro premisliti, ali bodo smeli še kedaj dovoliti zgradbo kake železnice v izključljivo slo-

*) Kaj je bilo z resolucijo dr. Plachkega v mestnem zboru v Ptujju pred ptujskimi izgredi?

vanske svrhe ali jim dati sploh še kaka sredstva na razpolaganje.“

Prečitajte pazno te besede ministra Pradeja, pazite na njegovo trditve, da govori oprt na popolnoma autentična poročila, zajeta iz aktov in poročil v ministerstvu notranjih reči itd. Pazite na to, kako hujska nemške poslance proti koncu, kako se sklicuje nemški minister na državno autoriteto itd. ter čitajte dalje: „Tagespost“ od 25. sept. št. 265 objavlja telegram iz Ljubljane: „Trditve raznih listov, da sem v mestnem svetu reklamiral ljubljanske Nemce za tale za Celje, Ptuj in Maribor, proglašam za **izmišljene**. Dr. Ivan Tavčar, deželni odbornik v Ljubljani.“

Komentarja k temu ni treba pisati, vsak si ga lahko sam sestavi. Taka so torej ona **popolnoma autentična poročila** nemškega ministra Ekscelenca Pradeja, na taka poročila oprt, tako govori o ljubljanskih dogodkih in poziva nemške poslance, naj nikdar več ne dovole, da bi se še kak krajcar potrosil za slovanske železnice (beri gospodarske potrebe) in v druge (beri kulturne) svrhe slovanskih narodov. Našim poslancem smo sestavili to kulturno sličico iz Avstrije početkom XX. stoletja, da je ne bodo prezrli, ko se bo o tem govorilo v državnem zboru.

Da je z „državno autoriteto“ slabo se ne bode nikdo čudil, kdor vidi in čuje, kako se celo ministri spozablajo in iz strankarske zaslepljenosti pačijo dejstva!

Kupujte narodni kolek!

Politični pregled.

Domače dežele.

Političen položaj je zelo kritičen. Obstrukcija, katero so Nemci v češkem deželni zboru iz tako ničevih in naravnost frivolnih razlogov začeli, traja še vedno ter ni upanja, da bi Nemci pristali na kako pošteno sporazumljenje. Njih namen je, za vsako ceno onemogočiti volilno reformo na Češkem in zaprečiti v ta namen vsako delavnost češkega deželne zboru. „Arbeiter Zeitung“ pripisuje deželni maršalu princu Lobkoviczu krivdo, da je s svojim netaktnim postopanjem dal Nemcem povod začetni obstrukcijo ter izvaja iz tega, da bi vendar meščanske stranke sedaj lahko spoznale, koliko je vredno politično vodstvo plemenitašev. Temu nasproti navajamo dejstvo, da so Čehi storili vse, kar je bilo v njih moči, da bi bil imenovan deželni maršalom Mladoček dr. Škarda. Nemci so se temu upirali in je baron Beck samo tem na ljubo predlagal princa Lobkovicza maršalom, proti kateremu sedaj obstruirajo. Iz tega sledi torej jasno, da spada tudi baron Beck še med one zastarele avstrijske državnike, kateri mislijo, da morajo samo Nemci in breznarodni aristokrati voditi avstrijsko politiko in zastopati avstrijsko državno idejo. — Zveza nemških deželni poslancev na Češkem je v svoji zadnji seji naročila nemškemu ministru Pradeju, naj ministerskemu predsedniku sporoči, da se ne boje njegove grožnje, da bo deželni zbor razpustil in da ne odstopijo od obstrukcije. Pove naj mu nadalje, da nemški poslanci nikakor ne sprejmejo njegovega predloga o ustanovitvi stalne poravnalne komisije ter da bi bilo čisto

LISTEK.

Papeževa mula.

(Franc. spisal A. Daudet. Prev. M. R.)
Konec.

Misel na udarec s kopitom ji je dal zopet nekoliko poguma; brez tega bi ne mogla zdržati — — — Konečno se je posrečilo spraviti jo doli; bila je to težavna stvar! Morali so jo spustiti doli s pomočjo vijaka, vrvij in nosil. Mislite si, toliko poniževanje za papežovo mulo, ko je visela v toliki višini mahajoč z nogami po zraku, kakor brošč na koncu niti. In ves Avinjon jo je gledal.

Uboga žival ni mogla vso noč spati vsled tega. Vedno se ji je zdelo, da se vrti na oni prokleti ploščadi v zasmeh ljudem tam doli, potem je mislila na Tisteteta Védèna in na ličen udarec s kopitom, ki mu ga hoče dati. Ah, prijatelji, kak udarec s kopitom! Do Pamperigusta se bode videl prah, ki se bode pri tem dvignil — — —

Toda med tem ko se mu je pripravljal tak lep vsprejem v hlevu, veste kaj je delal Tistet Védène. Vozil se je pevajoč v papeževi galéri po Rôni navzdol na dvor v Neaplju s četo mladih plemenitašev, ki jih je vsako leto poslalo mesto v okolico kraljice Ivanke, da so se učili diplomacije in lepega obnašanja. Tistet ni bil plemenitaš; toda papež ga je hotel poplačati za skrb, ki jo je imel za njegovo žival, zlasti pa za vnetost, ki jo je pokazal na dan njene rešitve.

Bila je mula drugi dan razočarana! — Ah, bandit! — — — Nekaj je slutil! — — — si je mislila besno potresajoč s svojimi kragaljčki — — —; toda le pojdi, hudobnež, dobiš ga, ko se vrneš, udarec s kopitom, ki ti je namenjen — — —, prihranim ti ga.

In prihranila mu ga je! Po Tistetovem odhodu so se za mulo vrnili prejšnji dnevi mirnega življenja in prejšnje navade. Quiquet in Beluguet se nista več prikazala v hlevu. Srečni dnevi vina à la française

so se zopet vrnili in z njimi dobra volja, dolgi počitek in majhni plesni koraki, ko je šla čez avinjonski most. Toda odkar se ji je pripetila ona nezgoda, so se ji ljudje v mestu vedno kazali nekoliko hladne. Na poti si slisla šepetanje; stari so majali z glavami, otroci so se smejali in kazali na zvonik. Sam dobri papež ni imel več toliko zaupanja v svojo prijateljico, in če je v nedeljo vračajoč se iz vinograda na njenem hrbtu nekoliko zaspánkal, mu je ostala edina skrita misel: „Kaj če bi se zbudil tam gori na ploščadi!“ Mula je vse to videla in trpela, ne da bi kaj rekla; le če se je pred njo omenilo ime Tistet Védène, ste njeni očesi vstrepotali in začela je s skrivnim nasmehom brusiti podkve ob tla . . .

Tako je preteklo sedem let; koncem sedmega leta pa se je Tistet Védène vrnil z neapeljskega dvora nazaj. Njegov rok še sicer ni potekel; toda zvedel je, da je v Avinjonu nenadoma umrl papežev prvi moutardier (priprav-

ljalec gorzične omake) in ker se mu je zdelo to mesto pripravno, se je vrnil s silno naglico, da bi se zanj potegoval.

Ko je intrigant (spletkar) Védène vstopil v dvorano ga je papež komaj spoznal, tako velik in močan je vzrasel. Treba je pa omeniti, da se je tudi dobri papež postaral in da ni več dobro videl brez očalij.

Tistet ni izgubil poguma. — Kako, Sveti Oče, vi me ne spoznate več? — — — Jaz sem Tistet Védène! — — —

— Védène?

— Da, saj veste — — — tisti, ki je nosil vašej muli vino à la française.

— Ah, da, da — — — se že spominjam. Dober dečko, ta Tistet — — —

Toda, kaj želi sedaj od mene? — Oh, malenkost, veliki Sv. Oče — — — Prišel sem vas prosit — — — Oprostite, še imate vedno svojo mulo? — — — Ji gre dobro? — — — Ah, tem boljše! — — — Prišel sem vas prosit za mesto prvega moutardier-a, ki je ravno umrl.

neplošno sklicati tako komisijo. Mestni zbor v Hebu je sklenil v izredni tajni seji pozvati nemške poslance, naj skličejo shod vseh nemških poslancev, županov in okrajnih predstojnikov v Hebu, kjer naj se sklene, da Nemci ne bodo plačevali deželnih doklad. Tako Nemci složno hujskajo in ščuvajo in storijo vse, kar je v njih moči, da bi onemogočili vsako sporazumljenje. Tudi češki listi („Den“ in „Nar. Listy“) so se izrekli proti poravnalni komisiji, katero baron Beck predlaga, češ, da bo tudi tam nemogoče vsako delo, ker bodo v komisiji sedeli tudi obstrukcionisti. Baron Beck namerava storiti še zadnji poskus, ako se mu ta ne posreči, potem bi deželni zbor ali odgodil ali pa razpustil. In ker si je le predobro v svesti, da bi s tem bila obstrukcija prenešana iz Prage na Dunaj v parlament in da bi nastala ministerska kriza, naj že odstopijo nemški ali češki ministri, si bode prizadeval dobiti od cesarja pooblastilo, eventuelno tudi parlament razpustiti, sam pa ne kani odstopiti, marveč hoče poskusiti svojo srečo z novimi volitvami. Vse to pa seveda, če ima pri cesarju še vedno toliko zaslombe, da dobi to dalekosežno pooblastilo. Sedaj je potoval v Budimpešto, da cesarju poroča. Prihodnje ministersko posvetovanje bo v pondeljek 5. t. m. na Dunaju.

Deželni zbori.

V štajerskem deželnem zboru je bil 4. t. m. na dnevnem redu načrt deželne postave o ribištvu. Poročal je poslanec Krammer (nem. ljud. str.) ter priporočal postavni načrt, ki je bil v odseku izdelan na temelju in v duhu državnega okvirnega zakona o ribištvu od 25. aprila 1885. Zgodilo se je nekaj, skoro bi dejal smešnega. Kar zaporedoma so vstajali zastopniki vseh strank večine ter se vsi izrekli proti predlaganemu zakonskemu načrtu. Poslanec Rathousky (nem. ljud. str.) pravi, da bi ta zakon bil na škodo industriji, katera daje deželi brez dvoma večje koristi nego so one, katere si obetajo od zboljšanja ribištvu. Poudarja tudi, da bi novi zakon samo poostril prepire med industrijalci in najemniki ali lastniki ribolovskih revirov. Proti so govorili tudi klerikalci, nemški agrarci in dr. Schacherl v imenu socijalnih demokratov. Nato je vstal dr. Jurtela ter izrazil svoje začudenje nad tem, da sedaj odklanjajo zakon baš one stranke, katerih zastopniki so v odseku načrt izdelali. Tudi govornik je bil član tega odseka in je večkrat poudarjal, da bo delo odseka samo v tem slučaju uspešno,

ako bodo stranke, katerih zastopniki so v odseku izdelovali zakonski načrt, potem v polni zbornici tudi zanj glasovale. Zakonski načrt je bil vrnjen odseku, da ga še enkrat predela in na novo zbornici poroča.

V goriškem deželnem zboru obstruirajo italijanski liberalci in slovenski klerikalci. V seji dne 2. t. m. je bilo na dnevnem redu 5 slovensko-klerikalnih in 75 italijansko-liberalnih nujnih predlogov, katere so čitali do poludne. Vmes so se tudi nekoliko sporekli; posl. dr. Gregorin in Gabršček sta bila radi napadov na glavarja poklicana na red. Ob 1/4 na eno je bila „visoka zbornica“ nesklepčna in seja vsled tega zaključena. Kdaj bode prihodnja seja, se poslancem pismeno naznanj.

Tatovi, pozor! Če hočete izkoristiti priliko ter pokazati svojo spretnost, pridite vsi v nedeljo, dne 11. oktobra na vinski trgatav „Slov. delavskega podpornega društva v Celju“ v „Skalno klet“. Začetek kradnje točno ob 4. uri popoldne. — Godba. Petje. Srečolov. Šaljiva pošta. Prosta zabava. Vstopnina 50 vinarjev. Čisti dobiček za „Delavski dom“ v Celju.

Štajerske novice.

— Shod političnega društva „Naprej“ v Narodnem domu v Celju dne 4. t. m. se je vrlo dobro obnesel. Zbralo se je nad 200 najodličnejših mož in posestnikov in Celja in okolice, ki so z velikim zanimanjem poslušali referat dr. Božiča o deželni volilni reformi in govor dr. Kukovca o dogodkih zadnjih dni v spodnještajerskih mestih. Radi pomanjkanja prostora prinesemo natančnejše poročilo prihodnjic.

— Na javnem shodu v Narodnem domu v Celju 4. oktobra 1908 zbrani Slovenci celjskega okraja najostreje obsojamo surovosti, ki so se iz nemške strani zgodile zadnje tedne zoper Slovence v Celju, Ptuj, Mariboru in Ljubljani. Globoko obžalujemo, da so se v spodnještajerskih autonomnih mestih mogli vršiti največji izgrede, ne da bi javna oblast skrbela za varnost življenja in premoženja slovenskega prebivalstva. Izrekamo največje ogorčenje avstrijski vladi, ki se je izkazala kot sramotno slabotna in brezbrizna. Izražamo popolno nezaupanje policijski oblasti mest Celja, Ptuja in Maribora ter vstrajamo pri odločni zahtevi, da se policija v teh mestih podržavi. Dokler pa ni od pristojnih

stranij varstva in pomoči za Slovence, sklenemo z vso močjo delati za okrepitev Slovencev na gospodarskem polju in popolno neodvisnost od nemškega meščanstva. Ravnopravnost slovenskega jezika v vseh uradih in v vsi javnosti bodemo vsled zadnjih dogodkov z vso silo zahtevali.

Slovenci, zbrani na javnem shodu v Narodnem domu v Celju dne 4. okt. 1908 odločno izjavljajo, da vstrajajo pri svoji zahtevi po splošni, direktni, enaki in tajni volilni pravici za dež. zbor štajerski. Za vsak slučaj, naj si se izvede volilna reforma za deželni zbor na tem temelju ali proti naši volji na temelju interesnega zastopstva in kurijalnega sistema, pa zahtevajo, da se po novem volilnem redu zasigura na Slovence po njih številu pripadajoče število poslancev, posebej da se število poslancev kmečke kurije zviša za najmanj dva poslanca, da se da Slovincem zastopstvo v kuriji mest in trgov, in da se število slovenskih mandatov za splošno kurijo pomnoži.

Slovenci pozivamo vlado in pričakujemo od nje, da se zavzame za naše pravične zahteve, ker bi sicer morali njo odgovorno storiti za vse krivice, ki bi se nam storile — slovenske poslance pa pozivamo, da ne sodelujejo pri nobeni volilni preosnovi, ki bi ne ustrezala našim potrebam in zahtevam, temveč jo na vse načine preprečijo.

— Shod združenih delavskih organizacij v Celju dne 4. t. m. se je dobro obnesel. Tadi to poročilo smo morali danes odložiti.

— Glasbena matica v Celju. Pogoji za ustanovitev glasb. matice v Celju so izpolnjeni. Šola za petje, klavir in gosli se bo otvorila 1. novembra. Natančnejši pogoji za vpisovanje se bodo v kratkem objavili. Prosimo, naj se v glasbeno matico vpisani učenci na to ozirajo.

— Cesarjev god je bil letos na nedeljo. Vse ljudske in meščanske šole so zato slavile cesarjev god dne 3. t. m. Naučno ministerstvo pa je dovolilo, da ravnatelj vseh drugih šol določijo kak drug dan v proslavo cesarjevega godu, ako bi se ta slavnost iz lokalnih obzirov ne mogla vršiti na nedeljo — ter da na dotični dan šolski pouk odpade.

— Divja strast je naši Vahtarici vzela še zadnjo trohico razuma. V zadnji številki piše, da surovost in nevarnost v okoliški občini čedalje bolj raste ter navaja nek slučaj, ki se je morda res dogodil, ali pa se je po-

rodil samo v njeni razvneti domišljiji, na travniku gospe Mlaker, ki pa leži v celjski mestni občini. Surovost in nevarnost raste, torej to je Vahtarica sama potrdila, ne v občini Okolica Celje, ampak v mestni občini celjski. Vahtarica ima z mestno policijo najboljše zveze, zato upamo, da se ji bode posrečilo vsaj toliko doseči, da bo ta v bodoče izpolnjevala svoje dolžnosti v izdatnejši meri nego do sedaj. Bil je skrajni čas.

— V Celju prav hudo občutimo, da nimamo Slovenci svoje delikatesne trgovine. Kam se naj sedaj obrne človek? Ko se je že kupil Terschkov hotel, zakaj se ni pridržalo tudi delikatesne prodaje? In vendar bi tako delikatesno podjetje v Celju prav dobre uspevalo.

— Naši nemškutarji so že čisto ob pamet. Njih domišljija se ne more povspeti višje nego na izmišljanje najabotnejših „grozodejstev“, s katerimi baje groze Slovenci nedolžnim nemškim Celjanom. Cvet te idijotske domišljije je „grozilno pismo“, katero je „Vahtarca“ v zadnji številki z debelimi črkami natisnila in v katerem nek „anarhist X X X“ grozi neki nemški veličini celjski, da jo umori z dinamitno patrono 18 cm široko in 30 cm dolgo! Istotako je napovedal dotični anarhist, da razstreli „Deutsches Haus“ v zrak v nedeljo, dne 5. t. m. popoldne s pomočjo električnega užigalca. S takimi neslanostmi se zabava naše višje kulturno nemško meščanstvo. Na tej stopinji stoji sploh ves njih boj v obrambo „nemštva“ na Spodnjem Štajerskem. Duševno uboštvo teh „državo vzdržujočih“ ljudi je v resnici vsega pomilovanja vredno, človeku se pa vendar tak idijotizem gabi.

— 25 letnica požarne brambe v Žalcu se je včeraj dne 4. t. sijajno obnesla. Te slavnosti, pri kateri je bila blagoslovljena nova parna brizgalna se je udeležilo mnogo občinstva ne samo iz Žalca in bližnje okolice, videli smo tudi mnogo udeležencev iz bolj oddaljenih krajev. Velika in častna je bila udeležba bratskih društev. Žalske slavnosti se je udeležilo skupaj 194 gasilcev v opravi in sicer so poslale svoje zastopnike požarne brambe: Žalec 21, Latkova vas 10, Polzela 15, Paka 16, Št. Peter 12, Trbovlje 7, Braslovče 28, Kapla 15, Gomilsko 10, Gotovlje 18, Družmirje 20, Ojstrška vas 10, Arja vas 12, Št. Jur ob Juž. žel. 10. — Udeleženci slavnosti so se zbrali na postaji, vstopili se v vrste ter odkorakali v trg, kjer je bil v drevoredu sprejem. Drage goste je sprejel načel-

— Prvi moutardier, ti? — — — Si premlad! Koliko si vendar star?

— Dvajset let in dva meseca, pre-svitli papež, ravno pet let starejši, ko vaša mula — — — Ah ljubi Bog, kako pridna žival! — — — Ko bi vi vedeli, kako sem jo imel rad! Kako mi je bilo v Italiji dolgčas po nji — — — Mi dovolite, da jo vidim?

— Da sinko, videl jo boš, dé dobri papež ves ginjen — — — In ker jo tako zelo ljubiš, nečem, da bi živel daleč od nje. Od tega dne te hočem privezati na svojo osebo s tem, da ti podelim službo prvega moutardier-a — — — Moji kardinali bodo sicer kričali, tem slabše, sem že navajen — — — Pridi jutri po popoldanski službi božji, da ti izročim insignije tvoje nove službe v prisotnosti kapitelja in potem — — — popeljem te, da vidiš mulo, in šel boš z nama v vinograd — — — he, he, le pojdi! — — —

Če je bil Tistet zadovoljen, ko je šel iz velike dvorane, s koliko nestrpnostjo je pričakoval ceremonij drugega dne, mi ni treba pripovedovati. Toda

bil je v palači nekdo še bolj srečen in nestrpen, ko on: mula. Odkar se je Védène povrnil in do popoldanske službe božje naslednjega dne ni nehala ta strašna žival polniti se z ovsom in biti v zid s kopiti zadnjih nog. Tudi ona se je pripravljala na ceremonijo.

Drugi dan torej, ko so večernice minile, je vstopil Védène v dvor papeževe palače. Vse visoko duhovenstvo je že bilo navzoče, kardinali v rdečih oblekah, advocatus diaboli v črnem žamet, opatje z majhnimi mitrami, cerkveni predstojniki od Saint-Agrico, vijoličasti plašči služabnikov, nižje duhovenstvo seveda tudi papeževi vojaki v svečanostni uniformi, tri bratovščine spokornikov, eremitje z gore Ventoux z divjimi obrazi in za njimi ministrant, ki je nosil zvonček, bratje flagelanti nagi do pasa, cerkovniki v sodniških oblekah, vsi, vsi do tistega, ki podaje blagoslovljeno vodo, ki prižiga in ugaša sveče — — — nikogar ni manjkalo — — — Ah, bila je krasna svečanost. Zvonjenje, streljanje, solnčni žarki,

godba in vedno tisto divje igranje, ki je vodilo ples tan. doli na avinjonskem mostu. — — —

Ko se je Védène prikazal sredi zbranih je vzbudila njegova lepa postava in obraz splošno občudovanje. Bil je prekrasen Provansalec toda blondinec z dolgimi kodrastimi lasmi in majhno brado, ki je izgledala, kakor da je napravljena iz kosov fine kovine, ki so padali izpod dleta njegovega očeta — zlatarja. Govorilo se je, da se se s to rujavo bradico včasih igrali prstki kraljice Ivanke; in gospod Védène je v resnici imel zadivljen obraz in zamišljen pogled onih mož, ki so jih ljubile kraljice . . . Da izkaže čast svojemu ljudstvu, je zamenjal ta dan neapolitansko obleko s provansalsko jopico obrobljeno z rožnobarvnim robom in na njegovem klobuku je plapolalo veliko pero kamarškega *) ibisa.

Ko je prvi moutardier vstopil, je pozdravil z galantnim naklonom in se

*) Camargne, krajina v Provansi ob reki Róni. Op. lepr.

napotil proti visokemu odru, kjer ga je pričakoval papež, da mu izroči insignije njegove službe: žlico iz rumenega lesa in žafranasto obleko. Mula je stala spodaj ob stopnicah popolnoma opremljena in pripravljena na pot v vinograd. Ko je Tistet šel mimo nje, se prijazno nasmehne in se ustavi, da jo dva ali trikrat prijazno potreplja po hrbtu škilč z očesom, če ga papež vidi. Pozicija je bila izborna — — — Mula se zaleti — — —

— Glej, tu imaš, bandit! Sedem let sem ti ga hranila.

In dala mu je s kopitom tako strašen udarec, tako strašen udarec, da so celo do Pamperigusta videli prah, oblak plavega prahu, v katerem je plavalo ibisovo pero, to je bilo vse, kar je ostalo od nesrečnega Tisteta Védène! — — —

Mulini udarci s kopitom navadno niso tako grozoviti; toda to je bila papeževa mula; in potem pomislite vendar, hranila mu ga je sedem let. Ne najdeš kmalu lepšega primera duhovniške maščevalnosti.

nik žalske požarne brambe župan g. Širca. Po sprejemu je blagoslovil novo parno brizgalno kaplan g. Belšak, ki je v kratkem govoru opisal pomen in namen požarnih bramb. Po zvršenem blagoslovljenju je bila javna vaja žalske požarne brambe, ki se je prav dobro obnesla in pokazala vso spretnost naših vrlih ognjegascov, ki imajo sedaj novo in izdatnejšo brizgalnico na razpolaganje za izpolnjevanje svoje občestne in človekoljubne dolžnosti v obrambo našega imetja. Po vaji so ognjegasci nastopili v vrste ter odkorakali s cvetjem okrašeno brizgalno in s šoštanjsko godbo na čelu v Virantovo gostilno, kjer se je vršila ljudska veselica. Na veselici je svirala šoštanj-ska godba ter nam je pevski zbor iz Gotovelj zapel več pesni tako ubrano in precizno, da moramo izreči pevo-vodji gosp. Goršek naše odkritosrčno priznanje. Pevovodja g. Goršek sam sicer ni bil na veselici, a njegov zbor je tako vrlo izvežban, da je kljub temu izborno rešil svojo nalogo, kar prič-a o izredni marljivosti njegovega pevo-vodje. Pri veselici je spregovoril g. dr. Kalan nekoliko časa in razmeram primernih besed, ki so na vse navzoče napravile velik in kakor upamo trajen utis. — Vsa veselica se je izvršila popolnoma mirno in dostojno. Bilo je zbranega na stotine in stotine občestva, a ni se pripetila niti senca ne-reda, čeprav ni bilo videti ne policije ne orožnikov. To zopet prič-a, da naše občinstvo ne potrebuje nikakega nad-zorstva ali jerobstva in da samo naj-bolje skrbi za mir in red, ako ga varstvena oblastva po nepotrebnem ne nadlegujejo s svojo prenapeto službeno gorečnostjo, kakor se to le premnogokrat dogaja, seveda, vedno le na ne-pravem mestu.

— O narodnih in drugih „ulomih“ v Celju poroč-a „Arbeiterwille“ od 1. t. m. tako-le: „To je bila pač kla-verna burka ves ta krik naših nacio-nalcev o slovenskem „ulomu“ o priliki sokolske slavnosti v Narodnem domu. Saj je že vendar, hvalo koruptnemu gospodarstvu naše klike, skoro četr-ti del zemljišč s hišami vred našega nemškega mesta slovenska last. Vsi so že zdavnej jedini v tem, da frivolno narodno hujskanje nima dru-zega namena nego otopiti smisle pre-bivalstva, da bi ne spoznalo korupt-nega in demoralizujučega gospodarstva klike. Le en izgled. V našem „Männer-gesangsverein“ je zbrana „smetana“ celjske radikalno nacionalne družbe. Gospodje občinski svetniki Max Rau-scher, Gustav Stiger in Karl Tepei (predsednik omenjenega društva) so kot četrt ali pol milijonarji člani društva. Dne 11. in 12. oktobra bode slavilo to radikalno nacionalno pevsko društvo svojo 60letnico. Namesto da bi pa ta nobl gospoda svoj slavnostni krok o priliki 60letnice plačala iz svojega, posegla je v občinsko blagajno. Gospodje občinski svetniki Rauscher, Stiger, Tepei in drugovi so dovolili za to 60letnico njih ubogim četrt in polmilijonarjem Rauscherju, Stigerju in Tepeiu 500 kron iz občinske kase. Na teh kronah visijo potne srage malega delavca, katerega tukaj odirajo z 10 najemninskimi vinarji in 6 vinarji vodne doklade od vsake krone.“ — Tako je gospodarstvo teh čuvajev celjskega nemštva in tako je nemštvo v Celju, kaj čuda, da je župan pl. Jabornegg bolehav in da se bode v doglednem času umaknil ter odložil „breme“ občinskega gospodarstva na pleča novoizvoljenega podžupana.

— Protestni shod v Mozirju. Shod je otvoril trški župan g. dr. Go-ričar. V predsedstvo sta bila izvoljena g. Turnšek iz Nazarij in gospod župan okoliške občine Mozirje, za zapisnikarja

pa g. Tušak. Na shodu so govorili gg.: Pevec, Prekoršek, Lipold in Breznik. Udeležba je bila še precej dobra, kakih 200 ljudi, videlo se je pa, da je manj-kalo toliko tržanov, kar je gotovo ne-odpustno, če se še v takih trenutkih ne zavedamo tega, kar je v tem slu-čaju prvo, kar nas mora družiti. Trg je bil v narodnih trobojnicah in črnih zastavah v znak sočutja padlim ljub-ljanskim žrtvam. V trgu je mnogo upravičene nevolje nad nemškimi in dvojezičnimi napisi, ki so v sramoto cele narodne savinske doline.

— Iz Družmirja. Prostovoljna požarna bramba v Družmirji priredi dne 25. okt. v dvorani hotela Avstrija v Šoštanju vinsko trgateg. Ker je čisti dobiček namenjen za nakup gasilnega orodja, se vsa druga sosedna društva prosijo, da se na to ozirajo. Natanč-neje prihodnjič.

Sovražna brata Wastian in Malik sta se sprla. Njih pristaši so skušali sprva ta rodbinski prepir prikriti, sedaj pa poročajo, da je Wastian pozval Malika, naj mu pove, kedo je pisec surovega pisma, ki je bilo v časopisih objavljeno ker bode sicer imel za to, da je to storil Malik sam, Malik je Wastianu pismo imenoval svoje zastopnike.

— Poskušen umor iz ljubosum-nosti. Medičarka Hierländer v Bre-žicah je prišla dne 30. minul. meseca ob devetih zjutraj v loterijo Hermine Holec ter je vstrelila na njo. Krogl-a je Holčeva zadela v prsi pod srcem. Holčeva je bežala v drugo sobo, medi-čarka za njo in je še dvakrat vstrelila, pa je ni zadela. Policija je prihitela, zgrabila je Hierländerco ter jo izročila sodišču, ranjeno Holčeva je pa za silo obvezala. Rana je precej nevarna.

— Umrl je v Konjicah dne 1. t. m. veleposest. in gostilničar Ivan Walland v 81. letu svoje dobe. Pokojnik je bil eden glavnih stebrov konjiškega nem-štvo ter je bil tudi dlje časa župan v Konjicah.

— Komaj verjetno! Pod tem na-slovom poroč-a „Tagespost“ od 3. t. m. neko roparsko historijo iz Celja. Ta neumorna trositeljica najbolj neslanih izmišljotin, katere prodaja svojim du-ševno vbogim bralcem kot „slovenska grozodejstva“ pripoveduje, da je nek neznan „boljše oblečen“ gospod na-padel neko nemško deklico blizo slo-venskega pokopališča s palico kričeč: Čakaj ti nemška kanaliža, to pot mi ne uideš! Potegnil je tudi nož ter za-mahnil z njim. Napadena Nemka je pa napadalca zlomila palico ter zbežala. Stražniki hudodelca zasledujejo. „Tages-post“ še dostavlja, da je napadena deklica hči one rodbine, kateri je nekdo grozil, da jo postreli. — Želeti bi bilo, da napadalca v resnici najdejo, ker sicer bomo prisiljeni misliti, da je napadalec dopisnik snažne „Tagespošte“, ki si s takimi lopovstvi, kakor je to poročilo, krati čas. Apelirati na do-stojnost, na smisel za pravice in po-štenost bi bilo z obzirom na duševne lastnosti, nagibe in nadarjenost naših nemškutarjev zastoj. Lopovstva vsake vrste ali izmišljena ali resnična jim polnijo oni del lobanje, kjer bi morali imeti možgane. Lopovstva počenjajo, o lopovstvih poročajo in sanjajo ti vsega pomilovanja vredni degeneriranci ter so vsled tega v resnici nevarni vsem mirnim ljudem.

— Za družbo sv. Cirila in Me-toda je nabral gosp. Mahne na shodu v Narodnem domu v nedeljo 25 K 30 v.

— Iz Ljutomera. Pri odhodnici bratov Sokolov Stajnika, Sagaja, Trste-njaka in Janovskega nabrala je za družbo sv. Cirila in Metoda gospica Pepina Pihlarjeva znesek 7 K, kateri se je dal v blagajno podružnice. — Srčno hvalo!

— Iz Laškega trga. Danes 2. okt. ob pol 6. v jutro je tukaj umrl dekan kanonik dr. Jan. Ev. Žuža v starosti 71 let. Rajniki je služboval tukaj za dekana 25 let. Pogreb se je vršil v nedeljo.

— Penzijski zavod privatnih uradnikov. Ustredni banka českih spošitelov v Pragi je dobila skupno z uradniško organizacijo: „Združenje češkoslovenskega uradništva denarnih zavodov v Pragi“ dovoljenje za osno-vanje „Penzijskega zavoda češko-slo-vanskega denarstva v Pragi“. Intere-senti se lahko obrnejo neposredno na zavod v Pragi ali pa na podružnico Ustredni banke českih spošitelov v Trstu, ki jim poda drage volje po-trebne informacije in formularje za pristop.

— Kako je mesto Maribor re-guliralo plače svojih uslužbencev. Dolgo so naši nemški mestni očetje študirali težko vprašanje, kako bi zboljšali plače mestnim uradnikom in uslužbencem. Povišali so v ta namen mestne doklade in najemninske vinarje in končno izvedli to regulacijo. Pa kako? Onim, ki so tudi prej nekaj imeli, so dali še več, onim pa, ki niso nič imeli, ni tudi regulacija nič pri-nesla. Uradnikom so plače znatno zbolj-šali, nekateri bodo dobivali celo po 60 K več na mesec, stražnikom so pri-maknili po pet kron na mesec, pod-uradnikom in slugam pa nič; na cestne pometače in mestne delavce raznih kategorij se pa niti spomnili niso! Ali bodo ti še vedno tako „stramm“ čuvali in branili nemštvo Maribora?

— Nemškonacionalna blaznost. „Südmark“ in njeni apostoli razsajajo po celi državi; sedaj so spoznali, da jim je celo „najbolj nemško“ mesto Gradec še premalo nemško. V mestnem gledališču v Gradcu je bila 1. t. m. napovedana opereta „Die lustigen Nie-belungen“, katero so že leta in leta peli po vseh nemških odrih na Nemškem in v Avstriji. Duševni velikani od „Südmarke“ so pa naenkrat prišli do spoznanja, da je ta burka „zasmeh-ovanje najkrasnejšega imetka, naj-mogočnejšega dela svetovne literature“, kakor je pisal „Grazer Tagblatt“, ki je zahteval, naj se opereta odstavi. Ta zahteva je prišla prepozno, ravnatelj ni mogel vstreti tej želji „Südmark-jancev“, zato je dal prečitati pred pred-stavo neko izjavo, v kateri se je trudil te umobolne pretirance prepričati, da je to le nedolžna burka, ki ne zasmeh-uje „najkrasnejšega imetka nemškega naroda“ — toda zastoj. Gospodje so hoteli imeti svojo blamažo in jo imajo. Demonstrirali so v gledališču in sedaj, da se bodo ljudje tudi drugod lahko tem graškim abderitom lahko smejali, prinesajo vsi graški listi cele stolpce in strani dolga poročila o tem oslovstvu! In taki ljudje vodijo politiko avstrijskih Nemcev ter ovirajo vsako mirno go-spodarsko in kulturno delo v državi. Pač res, to nemštvo je v resnici lep državotvorni in državovzdržujoči ele-ment.

— Smisel za socialno delo v Nemškem rokodelskem društvu v Mariboru. Poročali smo že in ostro grajali, da si prizadeva to društvo nemških rokodelcev vajence na nepošten in brezvesten način oškodovati s tem, da bi se preložil šolski ponk na na-daljevalni obrtni šoli za eno uro kasneje Društvo zahteva, da naj se poučuje mesto od 5. do 7., od 6. do 8. zvečer. V svoji ulogi pravi to dično društvo, da bi bili mojstri s tem zelo oškodovani, ako bi njih vajenci že ob petih zapu-stili delo, da bi vsled tega nekateri bili celo primorani predčasno (!) delo vstaviti ter da bi s tem tudi trpela strokovna izobrazba vajen-cev samih. To prošnjo je zastopal

celo deželni poslanec Wastian pred namestnikom v Gradcu ter zahteval, naj deželna vlada društvu nemških rokodelcev ugodi. Deželna vlada je to nesmiselno prošnjo zavrnila ter dala mariborskim izkoriščevalcem zasluženo lekcijo. V svoji rešitvi dotične prošnje pravi vlada: „Če se v omenjeni ulogi pravi, da bode vsled sedanje določitve šolskega pouka na dotični šoli (od 5 do 7 zvečer) trpela manuelna ali rokodelska izobrazba vajencev, je to pač samo dokaz, kako primanjkuje prositeljem spoznanja, da tvori obrtna nadaljevalna šola samo spopolnitev pouka pri mojstru. Oboje — nadalje-valna šola in ponk pri mojstru — treba smatrati kot celotno uredbo, ka-tera služi ne samo strokovni izobrazbi v delavnici, ampak tudi nadaljni na-logi, dati vajencem neko mero trgovske izobrazbe in risarske izobraženosti ter na tak način skrbeti za to, da odgoji mnogo zdatnejši in bolj izobražen obrtniški naraščaj, kakor bi ga mogla dati samo izobrazba pri mojstrih. S tega stališča ne gre torej, da bi se smatral čas, ki ga vajenec prebije v mojstrovih delavnici kot „delavni čas“ ampak kot „učni čas“, od katerega treba en del posvetiti šolski izobrazbi v nadaljevalni šoli brez vsakega obzira na delavno dobo ali na razdelitev dela v mojstrovih delavnici.“ To je dobra in zaslužena lekcija. Ta dogodek nas pa jasno uči, koliko smisla imajo Wastian in drugovi za prave koristi — obrt-niškega naraščaja.

Druge slovenske dežele.

— Hrvatski podban Crnković tepen. Baron Rauch in njegov sistem se bodeta kmalu zgrudila pod težo po-litičnih zločinov, neumnosti in smeš-nosti, ki jih je ta „ban“ nakopičil v kratki dobi svojega banovanja in ki je hoteč služiti Madžarom neizmerno pri-pomogel k temu, da se je vzbudila na-rodna zavest in čut samostojnosti Ogrski nasproti po celem Hrvatskem. Hud udarec za Rauchov sistem so pa bile batine, katere je dobil pred par dnevi njegov namestnik, zloglasni pod-ban Crnković. — Zgodilo se je to-le:

Dijak Juriša je popeval v Zagrebu nekoč, ko je bil židane volje, pred banovo palačo zbadljivo pesmico, menda „O moj ljubi Avguštin!“ Hrvatski pod-ban Crnković je smatral to za tako važno državno zadevo, da je zarópetal z vsem vladnim aparatom in na ta način dosegel, da je policija obsodila Jurišo na 14 dni zapora. Razen tega se je ta podban poprej že večkrat prepiral z Jurišo. Juriša se maščuje. Zadnje sredo, ko je stopil podban iz svojega stanovanja, pristopi Juriša, mu vzame palico in mu jih našteje po notah na grbo. Nakrat se zbere ljud-stva, ki je Juriši ploskalo. Juriša po-dari vladnemu mučeniku vzpričo vese-lega ljudstva še venec lepih imen, nato pa sporoči telefonično policiji, kaj je storil ter da čaka v kavarni „Korso“ na aretacijo. Ko so ga prišli aretirat, ga je ljudstvo vzdignilo na rame in neslo k vozu, s katerim se je odpeljal v zapor. Takoj so izšle posebne izdaje listov o tem dogodku. Ti listi so bili vsi zaplenjeni! Ta zgodbica govori sama zase o Rauchovem sistemu dovolj jasno. Mož je smešen in s tem je konec.

Iščem

vrtnarskega pomočnika

plače 20 do 24 kron na mesec.
Dr. Josip Serbec, Celje.

Gospodarstvo.

— Naše travnike je letošnja suša hudo poškodovala in da se popravijo, treba jih bude na vsak način letošnje jesen dobro pognojiti. Skušnja je prepričala našega kmeta, da je gnojenje z umetnimi gnojili jako dobro in da se tudi izplača. Mnogokrat pa posestnik ni dosegel zaželenega uspeha, to pa za to, ker je gnojil samo z eno vrsto umetnega gnoja in ker je gnojil samo s Tomaževim žlindrom, ali pa samo s kajnitom. Ker ima Tomaževa žlindra le fosforovo kislino v sebi, kajnit pa le kalij, je potrebno, da se gnoji z obojim. Ker ima kajnit le okoli 13% čistega kalija, je boljše, da se rabi mesto kajnita 40% kalijeva sol, ker ista mnogo več izda. Kedor kupuje umetna gnojila, naj prej pomisli pri kom jih kupi in naj se prepriča, kaj kupi. —

Lansko jesen in letošnjo pomlad so hodili potniki po hišah ter so lovili kupce. Navadno prodajajo mešana gnojila za travnike, za polje in za vinograde. Cene za ta mešana gnojila je nasproti malenkostni vrednosti istih je zelo visoka. Letos je veliko pomanjkanje Tomaževih žlindrov in tovarne pošiljajo trgovcem, kar baš imajo, vsled česar je za kupca važno, da se prepriča o vsebini, ki je označena na vrečah.

Ker se plača žlindra po procentih, naj se nihče ne zboji, ako dobi tudi žlindro z manjšimi procenti, seveda mora gledati na to, da je cena temu primerna. Letos bude pa tudi prišla žlindra z visokimi procenti v promet in to naj kmetovalci uvažujejo, kajti tako blago stane res več, seveda pa tudi več izda.

Loterijske številke.

Gradec, 3. oktobra 1908: 27, 52, 73, 41, 29.
Dunaj, " " " 49, 51, 29, 84, 15.

Trgovski pomočnik

zmožen deželnih jezikov, se sprejme v trgovino z mešanem blagom **A. Geiss v Žalcu.**

547 2-1

Inteligenten mlad mož, izurjen

pisar

z jako lepo pisavo, absolvent dveh letnikov učiteljskega in bivši notarski uradnik z večletnim izpričevalom išče primerne službe. — Ponudbe na up avništvo. 545 2-2

Razpis službe distriktnega zdravnika.

Služba distriktnega zdravnika v trgu **Sevnica** na Štajarskem se za nadmestjenje razpisuje.

Stalna letna plača znaša 1000 kron. Zaželjena pojasnila zastran drugih dohodkov podaja radovoljno župan v Sevnici.

Prosilci za to službo naj blagovolijo svoje prošnje obložene z dokazom zahtevkov po § 15. postave od 23. junija 1892 deželni zakonik za Štajarsko števil. 35 vložiti do

10. novembra t. l.

pri sanitetnemu distriktnemu odboru (županstvu) v Sevnici.

Distriktni odbor v Sevnici, dne 29. septembra 1908.

546 2-2

Načelnik: **M. Starkl.**



Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER Žalec v Savinski dolini, Štajersko.

13 130-107

RUDOLF HAVELKA

modna trgovina v Ptuj

priporoča p. n. občinstvu za jesen in zimo najnovejše blago za dame in gospode v raznih kvalitetah, kakor tudi raznovrstno platno za životno in posteljsko perilo. Nadalje nudi preproge, garniture, volnene in čipkaste zastore čevlje najboljšega izdelka za dame in gospode, dežnike, zavratnice, ovratnike, pletene in ilkane srajce, ter vsakovrstno drugo v manufakturno stroko spadajoče blago po primernih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

536 41-5

54 68

Za jesensko in zimsko sezono priporočam svojo najobširnejše založeno trgovino novomodnega sukna in volnenega blaga za obleke, kostime, bluže itd. po najnižjih cenah

Karol Vanič ❖ Celje ❖ Narodni dom

Zvezna tiskarna v Celju.

Priporoča se sl. zavodom in uradom, sl. učiteljstvu, gg. trgovcem in p. n. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmodernejšje oblike. Motorni, oziroma električni obrat. Najmodernejšje črke. Najnovejši stroji. Hitra in okusna izvršitev tudi največjih del. — V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne diplome. Dalje uradne tiskovine, zavitke, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, jedilne liste, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, razglednice, vizitke, poročna naznanila, vabila, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, vožne listke, mrtvaške listke, hranilne in zadružne knjižice, računske sklepe, šolske tiskovine in druge v tiskarsko stroko spadajoče stvari.